

Sinnikkyys ✧ Toimeliaisuus ✧ Elämänhalu

N:o 17	Toimitusneuvosto: Marketta Valkjärvi (pj.) Justiina Westerinen Mikko Vesterinen Timo Vesterinen	Vesteristen sukuseura ry:n jäsenjulkaisu www.vesterinen.net	Kustantaja: Vesteristen sukuseura ry Myllypadontie 7 C 11 00920 Helsinki	Painatuspäivä 1.12.2008
---------------	--	---	---	--

”3 x eläköön”, 40-vuotisjuhlamatka Riikaan

Saavuimme alkuillasta Riikaan ja Reval Latvija -hotelliin. Hotellissa oli 24 asuin-kerrosta, huoneet olivat hyvä-
vatasoisia ja niistä oli upeat
näköalat kaupungille. Eikä 26
kerroksen näköalabaariakaan
voinut jättää väliin. Torstai-
ilta oli muuten ohjelmasta
vapaa ja matkaseurue hajosi
pienemmiksi ryhmiksi ja meni
omille teilleen, kuka illalli-
selle, ostoksille, saunaan tai
muuten vaan kävelyllä.

Perjantaina tutustuttiin kaupunkiin

Perjantaina runsaan ja mait-
tavan aamiaisen jälkeen oli
vuorossa kaupunkikiertos.
Alkuun kiertelimme hotel-
lin lähiympäristössä bussilla,
oppaamme Ilona osasi kertoa
monen monta tarinaa Riia-
sta, sen historiasta ja ihmisistä.
Kävimme mm Suomen suur-
lähetyksen portilla, tutustuimme
jugend-kaupunginosaan
ja ihailimme etenkin Alberta
ielan kunnostettuja rakennuk-
sia. Yli 1000 km pitkän Väi-
näjoen (Daugava-joen) reunaa
kulkevalta tieltä oli kauniit nä-
kymät. Joen rannalla on myös
Lielais Kristapsin (Ison Risto-
ton) patsas. Tarinan mukaan
Jättiläis-Risto asui Väinäjoen
rannan mökissä aikaa ennen
Riikan kaupungin perustamis-
ta. Hän kantoi aina ihmiset
joen poikki. Eräänä yönä Risto
kuuli joen toiselta rannalta
lapsen itkua, hän kiiruhti heti
toiselle puolelle, nosti lapsen
olalleen ja alkoi kahlata joen
poikki. Puolivälissä jokea lapsi
muuttuikin niin raskaaksi,
että Risto selvisi töin tuskin
toiselle rannalle ja täysin uu-

puneena laittoi lapsen nukkumaan
nukahtaen saman tien
itsekin. Aamulla herätessään
lapsesta ei näkynyt jälkeä-
kään, tilalla oli vain kori täynä
kultarahoja. Näillä kultara-
hoilla perustettiin sitten Riika
Jättiläis-Riston kuoltua.

Väinäjoen rannalta menimme
Riian vanhaan kaupunkiin.
Riiallahan on ikää kunnioitet-
tavat reilut 800 vuotta, perus-
tamisvuosi on 1201. Vuonna
1997 se liitettiin UNESCON
maailmanperintökohteiden
listalle. Tässä välissä pysäh-
dyimme ravintolaan nautti-
maan virvokkeita, osa uskal-
si kokeilla Riian balsamia,
mustaa yrttilikööriä, jonka
valmistamiseen käytetään 25
ainesosaa. Sen kehitti apteek-
kari Abraham Kunze 1700-lu-
vulla. Tarinan mukaan se val-
mistettiin keisarinna Katariina
Suurelle hänen sairastuttuaan
Riikassa. Kyllä se yskänlääk-
keen mieleen toikin.

Keskiaikaista arkkitehtuuria
parhaimmillaan edusti kolme
vierekkäistä taloa, joita kutsut-
tiin nimellä ”Kolme veljestä”.
Yksi niistä on Riikan vanhin
vielä käytössä oleva asuinra-
kennus 1400-luvun lopulta ja
se on saanut vaikutteita Hol-
lannista, jonka kanssa silloin
aloitettiin kaupankäynti.

Sitten kurkistimme sisään
Jaakobin kirkkoon, josta jat-
koimme vuonna 1991 käydyn
lyhyen itsenäisyystaistelun
yhteydessä kaatuneiden muis-
tomerkille. Tuomiokirkon aukiolla kat-
selimme esiintymislavan rak-
entamista, koska parin parin
päivän päästä Riiaassa alkoivat
kuororuhlat. Matkamme vei
keskiaikaista tyyliä edustavan
Ravintola Rozengralsin kautta
Kaupungintalon torille. Torin
reunalla on yksi Riikan tun-
netuimmista rakennuksista,
Mustapäiden talo. Nykyinen
talo on rakennettu kokonaan
uudestaan vanhojen piirustus-
ten mukaan, edellinen tuhou-
tui toisessa maailmansodas-
sa vuonna 1941. Mustapäät
oli alun perin naimattomien
nuorten kauppiaiden ja meri-
kapteenien kiltä, joka valitsi
mustaihoisen Pyhän Maurin
suojeluspyhimykseen, siitä
Mustapäiden nimi.

Torilta jatkoimme Pietarin-

kirkolle, jonka torni on myös
yksi Riian tunnuksista. Emme
kuitenkaan menneet sisälle
kirkkoon, vaan jatkoimme
Konventa Seta-hotellin myy-
mälään, jossa tutustuimme
meripihkakoruihin. Ohitimme
matkalla myös talon, jossa
Richard Wagner oli asunut.
Livu laukums –aukion reunal-
la olevasta Kissa-talosta Ilona
kertoi taas hauskan tarinan.
Talon omistaja erotettiin ai-
koinaan Isosta Kauppakillas-
ta, jonka jälkeen talon katolla
olevat kissat käännettiin niin,
että ne kakkivat Killan talon
suuntaan. Oikeuskäsittelyn
jälkeen talon omistaja kui-
tenkin hyväksyttiin takaisin
Kauppakillan jäseneksi, jonka
jälkeen kissatkin käännettiin
toisinpäin.

Paluumatkalla hotellille näim-
me vielä Laiman kellon, jonka
alle Riikalaiset tekivät usein
treffinsä. Latvian Vapauden
patsaan, Mildan kannattaman
kolmen tähdenkin merkityk-
sen saimme tietää, ne ku-
vaavat Latvian kolmea maa-
kuntaa, Latgalea, Kurzemea
ja Vindzemea. Kun lopuksi
tutustuimme Ortodoksiseen
Katedraaliin, oli viisituntinen
kiertos tehty. Perjantai-ilta
oli taas omaa ohjelmaa.

Lauantaina juhlittiin

Lauantaiaamuna oli vuorossa
Jurmalan kierros. Jurmala on
25 km päässä Riikasta Itäme-
ren rannalla. Se on tunnettu
datsoistaan, pitsihuviloistaan
ja 32km pituisesta hiekkaran-
nastaan. Kiertomatkan aikana
tosin näkyi, kuinka vanha ra-
kennuskanta sai väistyä uusi-
en ökyhuviloiden tieltä. Neu-
vostoaikana Jurmala oli kom-
munistisen puolueen jäsenten
erikoisoikeutta, muut sinne
eivät päässeet. Nytkin se on
suosittu venäläisturistien kes-
ken. Elokuussa järjestettävien
Jurmalaan musiikkifestareiden
aikaan jokaisen julkkiksen pi-
tää näyttäytyä täällä, muuten
huhut alkavat kiiriä, että hä-
nellä menee huonosti. Mereltä
puhaltanut viileä tuuli ei hou-
kutellut meitä kuitenkaan jää-
mään hiekkarannalle, mutta
kävelykadulle kaikki retkeläi-
set suunnistivat sen suurem-
malla innolla. Kolmetuntinen
retki päättyi hotellimme ra-
vintolan kakkukahveille.

Iltapäivällä olikin sitten vir-
kistäytymisen aika ennen juh-
laillallistamme Ravintola Kal-
ku Vartissa.

Timo Vesterisen alkupuheen
ja maljannoston jälkeen aloi-
timme kolmen ruokalajin
illallisen. Pääruoan jälkeen
Hans Molander piti juhlapu-
heen, jonka päätteeksi nostim-
me kolminkertaisen Eläköön-
huudon suvullemme ja suku-
seuralle, isänmaallemme ja
sen kansalle. Juhlapuhe koko-
naisuudessaan löytyy toisaalta
tämän lehden sivuilta.

Jälkiruoan nauttimisen jälkeen
aloitimme yhteislaulun ja sii-
nä täytyy erityisesti kiittää
Esa ja Raili Nivaa, sukuseu-
ran matkojen vakiokävijöitä
ja mitä mainioimpia laulajia.
Siinä illan edetessä samaan
ravintolaan eksyi Riian kuo-
roruhliin tullut seurue, jonka
yksi jäsen innostui esittämään
myös lauluja iloksemme. Tyy-
tyväisin mielin suuntasimme
ravintolasta hotellille, jonka
terassilla jatkoimme iltaa vielä
eteenpäin ja katselimme ilman
tummenemista.

Paluumatkalle sunnuntaina
Sunnuntai-aamulla olikin vain
vähän aikaa ennen kuin bussi
nouti meidät ja matka kohti
Tallinnaa alkoi. Matkalla py-
sähdyimme samalla pysäh-
dyspaikalla kuin tullessamme,
ja hyvissä ajoin olimme Tal-
linnassa ennen laivamme läh-
töä Helsinkiin. Siinä vielä ehti
tehdä viimeiset ostokset lähi-
kaupoissa. Laivalla nautimme
jälleen buffeen. Tällä reissulla

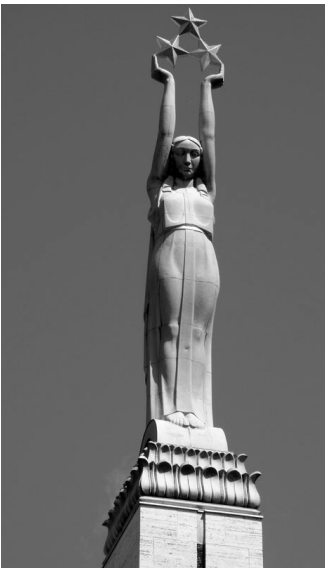
kenenkään ei tarvinnut nälkää
nähdä muutoin kuin omasta
halusta. Helsingin päässä oli-
kin enää vuorossa hyvästien
aika, kun ryhmä hajosi ja jo-
kainen lähti omille teilleen.
Isompia kommelluksia ei tie-
tooni tullut ja kun ilmatkin
suosivat meitä, niin matkaa
voi pitää onnistuneena.

Ensi kesänä on taas uuden
matkan aika, tälläkin kertaa
suunnittelemme, että se olisi
heinäkuun ensimmäisenä vii-
konloppuna. Ehdottakaa hy-
viä kohteita sukuneuvostolle,
mikä kiinnostaa, mitä saisi
maksaa. Voisiko matkakohde
olla Keski-Euroopassa, jonne
mentäisiin lentäen (hinta oli-
si lähempänä 500 euroa tuol-
loin)? Vai kolutaanko vielä
lähikohteita?

Mikko Vesterinen

Jurmalaan rannalla Ritva Sor-
munen ja Soile Paasonen.

Puheenjohtajan palsta

Marketta Valkjärvi.

Kuluva vuosi on sukuseuran neljäskymmenes toimintavuosi. Juhlavuoden kunniaksi järjestetylle juhlatmatkalle en valitettavasti voinut osallistua lähisukuni juhlien vuoksi. Olen kyllä jälkepäin katseellut sukuseuran nettisivuilla matkalta otettuja kuvia, lukenut hienon juhlapuheen ja kuullut myös paikalla olleiden juttuja matkasta, mutta ei se tietenkään ole sama asia, kuin olla itse mukana. Onneksi tulee uusia kesiä ja uusia matkoja, joille minäkin pääsen. Juhlapuheen pitäjälle ja muillekin tiedoksi, sukuarkku on hallussani ja se on todella painava. Arkun alla olevaa isoa mattoa en ole sen koomin siivotessani ulos vienyt.

Juhla, joka esti oman matkani, olivat tyttäreni häät. Hämeestä kotoisin oleva tyttäreni meni naimisiin pohjalaisen miehen kanssa ja muutti Pohjanmaalle! Kaikkea se rakkaus teettää. En tarkoita, että pohjalaisissa miehissä olisi mitään vikaa. Vikaa on Pohjanmaan lakeuksissa, siis minun mielestäni. Se, että vierastan pohjalaista maisemaa, on tietysti tottumuks kysymys. Kun olen totunut siihen, että maisema on enemmän tai vähemmän kumpuilevaa, en osaa kuvitella itseäni Pohjanmaan lakeuksien keskelle.

Tyttäreni väittää viihtyvänsä Pohjanmaalla ja olenkin leikittellyt ajatuksella, että se ei johdu yksistään siitä, että hän on rakastunut pohjalaiseen mieheen, vaan se on osittain geeniperimästä johtuvaa. Minun äitini isoisä oli kotoisin Keski-Pohjanmaalta ja olen ajatellut, että tyttäreni palaa tavallaan juurilleen. Hän kuuli lakeuden kutsun. Taisi vain hieno päätelmäni geenien vaikutuksesta mennä pahasti pieleen. Vähän aikaa sitten julkaistun tutkimuksen mukaan itä- ja länsisuomalaisten väliset geneettiset erot ovat erittäin suuria. Tyttäreni on minun puoleltani paljon enemmän itäsuomalainen, kuin länsisuomalainen, joten ammoin sitten kuollutta esi-isääni en voi käyttää tekoosyyntä siihen, että tyttäreni viihtyy Pohjanmaalla. Geenien vaikutus, jos niillä mitään merkitystä rakastumisessa voisi olla, johtuvatkin tässä liitossa, suuremmalta osaltaan, ei suinkaan pohjalaisesta esi-isästäni, vaan hämäläisestä miehestäni. Pohjalainen vävyini ja hämäläinen mieheni ovat samaa länsisuomalaista geeniperimää. Ilmankos he tulevatkin niin hyvin juttuun keskenään.

Sukututkimuksissani olen viime aikoina keskittynyt loisiin.

Loisilla en tässä yhteydessä tarkoita niitä ihmisen tai eläimen kustannuksella eläviä epämiellyttäviä otuksia, kuten täit, kirput, lapamadot ja vastaavat, vaan maaseudulla eläneiden tilattoman väestönosan alinta kerrostumaa, sekalaista joukkoa, joille yhteistä oli se, että heillä ei ollut omaa asuntoa, vaan he asuivat tilallisten asunnoissa ja maksoivat asumisestaan korvauksen työllä. Sana loinen tuli 1800-luvun lopulla kirkonkirjoihin ruotsin inhysing- sanan käännöksenä ja oli yleisesti käytössä etenkin Savossa. Loisten osuus väestöstä oli 1800-luvun lopulla Itä-Suomessa varsin suuri. Suomen historian kartaston mukaan vuonna 1901 heidän osuutensa oli Savossa ja Pohjois-Karjalassa 35 % eli yli kolmannes alueen asukkaista oli loisia. Tuntuukin aika erikoiselta, että heidän elinolosuhteistaan löytyy niin vähän tietoja historian kirjoituksista.

Nimityksenä loinen on mielestäni halventava ja tätä vaihtelua ei mielestäni ole ainakaan vähentänyt se, että sinä ajanjaksona, sillä paikkakunnalla, jota olen tutkinut, loiset kirjattiin rippikirjoissa erilliseen loisten rippikirjaan erilleen talollisista. Pitäjän väestö jaettiin tavallaan kahteen kastiin: tilalliset ja heidän palkollisensa ja loiset. Loisten rippikirjaan tosin kirjattiin muitakin kuin loisia. Yleisesti ottaen tilaton väki löytyy maalaispitäjissä 1900-luvun taitteessa loisten rippikirjasta, silloin tutkimassani pitäjässä loisten rippikirjaan siirrettiin myös piiait ja rengit. Erään mielenkiintoisen loisten rippikirjaa koskevan jutun löysin käyttämistäni lähteistä. Myös tuleva presidentti Juho Kusti Paasikivi tuli kirjatuksi loisten rippikirjaan asuessaan koululaisena Hämeenlinnassa.

Syy siihen, miksi olen kiinnostunut loisista, on se, että isoisäni oli loinen, isäni syntyi loisen poikana ja minä itse olen siten loisen lapsenlapsi. Se miten tilallisen vanhimpänä poikana syntynyt isoisäni päätyi loiseksi, on mielenkiintoinen juttu sinällään. Tosiasia on vain se, että hän eli osan elämästään loisena ja loiset ovat siten mielenkiintoinen osa sukuni historiaa.

Juttuni lopuksi toivotan kaikille lehden lukijoille hyvää loppusyksyä ja rauhaa joulun odotusta.

Hans Molander

Juhlapuhe

Arvoisat Vesteristen sukuseuran jäsenet
Hyvä Juhlakansa
Hyvät Naiset ja Herrat!

Puhujalle on rohjettu antaa tehtäväksi kertoa joitain niistä muistikuvista ja kokemuksista, joita suhde Vesteristen sukuseuraan on menneinä vuosina kerryttänyt.

Helsingin Sanomissa julkaistiin 26 päivä elokuuta 1968 - siis 40 vuotta sitten - uutinen, joka oli otsikoitu seuraavasti: ”Sukututkimus on aikaa vievää työtä”. Teksti oli yhden palstan levyinen, mutta pituutta sillä oli lähes puolen sivun verran. Sukututkimusasiat eivät keski-ikään ehtiä perheenisää juurikaan tuolloin kiinnostaneet, mutta kun tekstissä harvennettuna esiintyi parissakin kohdassa sana ”Vesterinen”, heräsi kiinnostus tutustua tekstiin tarkemminkin. Mahtoiko kyseessä olla samoja Vesterisiä, joihin äitini puolelta mahdollisesti kuului. Siihen ei uutinen luonnollisestikaan antanut vastausta, mutta kysymys jäi elämään.

Tekstiä oli kuitenkin tarkemmin tutkittava. Uutinen kertoi, että edellisenä päivänä - eli sunnuntaina 25.8.1968 - Rautalammilla oli pidetty Vesteristen sukuseuran perustava kokous. Sosionomi Heikki Vesterinen Helsingistä kertoi kyseisenä vuonna kuluneen 400 vuotta vanhimpiin kuuluvan esi-isän Matti Vesterisen kuolemasta ja että tämä oli aiheuttanut sukututkimuksen kiihkeitä. Edelleen kerrottiin, että Matti Vesterinen oli ollut vapaa talonpoika, päämies, jolla oli kymmenen kokoveroa, mikä merkitsi useita taloja. Hän eli Äyräpään kihlakunnassa, mikä käsitti Uudenkirkon, Kivennavan ja Muolaa pitäjät. Hänen nimensä mainitaan ensi kerran vuonna 1543 eli voimme laskea tänä päivänä tuosta ajasta kuluneen kaikkiaan 465 vuotta.

Edelleen Heikki Vesterinen kertoi suvun olevan puhdasta talonpoikaissukua, turpeeseen soiduttuja maajusseja, joita Ruotsin vallan aikana voudit kynivät tahtonsa mukaan. Silti suvussa löytyy vauraita talonpoikia, kuten jo edellä mainittu Matti. Pari veljestä Lauri ja Martti saivat 1500-luvun lopulla verovapauden kunnostauduttuaan ratsumestariksi ylenneen Tuomas Tepposen joukoissa sodassa Venäjää vastaan pitkän vihan aikana.

Porvoosta oleva kansakoulun opettaja Fredrik Vesterinen puolestaan kertoi, että Vesteristen suku on Karjalasta levinnyt Sääminkiin, Juvalle, Rantasalmelle, Rautalammille ja aina Ruotsia ja Amerikkaa myöden. Rajan taakse on jäänyt sukuhaaraa Viroon, Inkeriin ja vanhan rajan läheisyyteen Kannakselle. Nämä olivat opettaja Vesterisen omalla tahollaan suorittamensa tutkimusten tuloksia.

”Sukututkimus on aikaa vievää työtä”, jatkoi opettaja Vesterinen. Savoon joutuneen sukuhaaran selvittämiseksi on

tutkijalla ollut edessään 24.000 nimen luettelo valtionarkistossa puhumattakaan niistä lukuisista pitäjänhistorioista, mistä tutkijan on etsittävä vä-lähdyksiä sukuun kuuluneiden edesmenneiden sukupolvien aikaansaannoksista.

Muistanemme tässäkin yhteydessä myötätunnon ja kiitoksen näitä kahta sukuseuran perustajajäsentä. Sosionomi Heikki Olavi Vesteristä saamme kiittää siitä, että hän on kyennyt uskottavalla tavalla selvittämään Vesteristen nimen syntyhistorian. Kerrottakoon se myös tässä, että kaikki muut teoriat ja olettamuksen perustellusti ohittaen Heikki Vesterinen osoittaa sukuseuran ensimmäisessä sukujulkaisussa nimen alkuperän olevan latinalaisperäisessä Sylvester-sanassa. Haluamme uskoa, ettei tässä yhteydessä varsinaisesti tarkoiteta sanan suppeata tulkintaa ”metsäläinen”, vaan sillä on haluttu yleisluontoisesti viitata suvun edustajien raivaajaluonteeseen. Oli niin tai näin; on varsin mieluisaa tuntea suonissaan virtaavan juuri tämänkaltaista verta. Sanonta ”Ei nimi miestä pahenna, jollei mies nimeä” ei ole tässä yhteydessä ole aivan paikallaan - Vesterisen nimessä ei ole mitään kielteistä häivääkään. Parempi olisi Vesterisen nimen yhteydessä tukeutua tunnettuun lausumaan ”Nimi velvoittaa!”

Edellä kosketellusta uutisen julkaisusta kerkesi kulua kaksi vuosikymmentä, kunnes asiat rupesivat selvenemään. Keväällä 1988 ja tietämättä tuolloinkaan sitä, miten vastikään ilmestyneen sukukirjan hankintaa koskeva tarjous oli löytänyt tiensä kotiovelle, kosketus sukuseuraan syntyi välittömällä tavalla. Sukukirja luonnollisesti hankittiin ja ”aivan vähäisessä hetkessä” oli kysymys suvun kuulumisesta saanut vastauksensa ja se, että äitini puolelta on olemassa aukoton sarja läpi sukupolvien suoraan alkuperäiseen esi-isään, Karjalan kannaksella eläneeseen Matti Vesterinpoikaan, jota siis koskee vanhin suvun nimeä koskeva kirjallinen merkintä vuodelta 1543. Sukukirjan ensimmäinen toimittaja Eero Vesterinen mainitsee Matilla olleen kaksi poikaa Pekan ja Laurin, mutta mitä suurimmalla todennäköisyydellä myös Ollin. Olli nimittäin muutti Kannakselta Kerkonjoen suuhun ja perusti uudistilan 1561, jonka mukaan kylä sai nimekseen Vesterilä. - Puhujalla on ollut viisi tättiä ja yksi eno. Vaikka Vesterisen suvussa eivät kovin voimakkaasti dominoi ulkonäköä koskevat geenit - muiden henkisten ominaisuuksien sitäkin enemmän - puhuja voi

sukukokouksissa tekemiensä havaintojen perusteella vaakuuttautua siitä, että Heikki Vesterisen otaksuma Ollin olemisesta suvun vanhimman Matin poika, on varsin uskottava.

Sukukirjan ilmestyminen samanaikaisesti sukuseuran 20-vuotisjuhlan yhteyteen viritti jälleen voimakkaaseen eloon jo hieman hiipumassa olleen sukuseura aatteen. Kun jossain aikaisemmassa sukukokouksessa, esimerkiksi Kotkassa 10-vuotiskokouksessa osanottajat mahtuivat pariin kolmeen pikkuautoon, on sukukokouksissa sittemmin saattanut olla jopa 300 osanottajaa. Nytkin meitä on täällä, Riassa matkankin päässä Suomesta, linja-autolastillinen.

Kun tässä yhteydessä ei ole tiedossa muita sukuseuraan kuuluvia sukututkijoita niin meidän lienee syytä pitää sosionomi Heikki Vesteristä nimihistoriallisen tutkielmansa ja lehtori Eero Vesteristä niin rautalampelais-suonenjoke-laisen sukuhaaraa koskevan kuin ensimmäisen sukukirjan toimittajana varsinaisina sukumme sukututkijoina. Kelpoisuusehtona tälle arvolle antanemme sen, että he kummatkin osasivat lukea ja tulkita menneiden aikojen kirjureiden ja kirkkoherrojen sulakynällä tekemiä, jopa keskiajalta peräisin olevia kirjoitustyylejä ja kirjoitustapoja. Itse Heikki kertoo nimihistoriallisessa tutkielmassaan kuinka pitkät veroluettelot ja muutkin asiakirjat kirjoitettiin aikanaan käsin ja kuinka kirjurit työnsä helpottamiseksi keksivät monenlaisia ilmaisuja ja lyhennyksiä, mutta samalla näin vaikeuttivat jälkimaailmaa töittensä tulkitsemisessa ja ymmärtämisessä. Kun lisäksi otamme huomioon sen, että kirjurit olivat usein äidinkieltään ruotsalaisia ja sanat - siis nimet - suomalaisia, johon kaikkeen saattoi vielä lisäksä sekoittaa ruotsalaisten ohella venäläisiä aineksia, on tämän katsottava edellyttävän kirjoitusten tulkitsejilta jokseenkin laajoja ja syvällisiä tietoja menneen ajan niin kansallisesta kulttuuristamme kuin naapurikansojemme ajattelutavoista asiaa koskevissa yhteyksissä.

Ei myöskään sovi unohtaa kauppaneuvos Arvo Vesterisen ratkaisevaa taloudellista panosta sukuseuran ensimmäisten sukututkimuksellisten ja sukukirjan julkaisemisessa. Hänelle tästä ja äsken nimeltä mainituille ”varsinaisille” sukututkijoille ja opettaja Fredrik Vesteriselle sukuseuratoiminnan kehittäjälle antanemme heille asiaankuuluvan arvon ja kiitoksen. Kahden viimeksi ilmestyneen sukukirjan toimittamisesta on vastannut nuoremman polven suvun edustaja helsinkiläinen

Valmiina maljan nostoon. Hans Molander (kesk).

filosofian maisteri Justiina Westerinen, jonka uskomattomalta vaikuttavaan asiaan paneutumista olemme saaneet ihmetellä. Käden käänteessä ovat syntyneet kahden viimeksi ilmestyneen sukukirjojen tekstit asianmukaisesti päivitettyinä. Vaatimaton kiitoksemme hänelle tästä.

Vesteristen Viestissä - sukuseuramme äänenkannattajassa - on jo päästy kuudenteentoista numeroon. Lehdessä on ollut tilaisuus kertoa pidetyistä sukuseuran kokouksista heille, joilla ei ole ollut mahdollisuutta tulla paikan päälle kuin myös julkaista muita Vesteristen suvun edustajia koskevia vaiheita - voisiko sanoa - niin meillä kuin ympäri maailmaa antaen näin tämän seikan suhteen aihetta elämän ja ihmis-kohtaloiden moninaisuuden ihmetteilyyn.

Sukuseurallamme on monia sukutunnuksia kuten tiedämme. Yksi niistä on ”liiton arkkinä” tunnettu sukuarkku. Sen teettämisestä päätti aikanaan sukuneuvosto ja päätöksen toimeenpano uskottiin puhujalle. Tietämättä, kenen hallussa tämä sukuarkku tällä hetkellä on, puhuja tässä julkisesti rohkeene tunnustaa, mistä johtuu tähän sukuarkkuun liittyvä ongelmallinen piirre; sen painavuus.

Kun sukuarkku oli tilattu, soitti puuseppä puhujalle kysyäksään mistä puusta arkku tehtäisiin; männystä vaiko koivusta? Puuseppä kertoi varastonsa ylisillä olevan vuosikausien aikana kuivunutta koivulankkua, mutta että ”ihan yhtä hyvää virkettä” olisi myös männystä tarjolla. - Vastaus kyselyyn oli asianhaaroista johtuen annettava sillä paikalla. Siis koivu vai mänty? Hongastahan pirttien pöydät on yleensä tehdyt, mutta tuolit, piirongit ja sen sellaiset koivusta. Tämä ratkaisi asian - muka arvokkaampana puulajina koivun hyväksi. Se, mitä viimeksi on sukuarkusta kuulunut, on kuinka sukuarkkua joko vietiin tai tuotiin Viitasaaren Lasselle auton peräkärryssä ja kuinka arkku nostet- taessa tuli joka kulmassa olla mies avittamassa. Sukuarkkuasiassa eivät siis kaikki ajatukset toteutuneet.

Tänne kokoontuneella sukuseuran jäsenkunnalla lienee aiheellista muistaa jo nimeltä mainittuiden sukuseuratoimintaa edistäneiden ja näin sille panoksensa antaneita jäseniään kuin myös monia heitä tässä yhteydessä nimellä mainitsematta jääneitä, joita tartottu tila ei suo heitä kaikkia asianmukaisesti esiintuoda, suuresti kiitollisina ja arvonta- antoa tuntien.

Juhlistakaamme tätä sukuseuramme 40-vuotisjuhlaa kohtottamalla seisaalleen nouse- nen kolminkertaisen eläköön huudon Vesteristen suvulle ja sukuseuralle. Sen ohessa isänmaallemme ja sen kansalle. Savolaiselle lupsakkuudelle ja muille meissä itsessämme ole-ville hyville asioille.

ELÄKÖÖN, ELÄKÖÖN, ELÄKÖÖN!

Taidemaalarin kymmenen vuotta

Vesteristen Viestin Timo Vesterinen tapasi taidemaalari Pekka Vesterisen kymmenen vuotta sitten. Silloin takana oli juuri päättynyt näyttely Mirja Vesterisen pitämässä Galleria Artinassa, Helsingissä. Nyt oli aika käydä uudelleen tapaamassa Pekkaa ja kysellä tämän hetken kuulumisia taidderintamalla. Vierailin Helsingin Vallilan Taiteilijatalossa Lemuntiellä keskiviikkona 5 marraskuuta.

Suomen taiteilijaseuran ateljeesäitiön omistama Taiteilijatalo on perustettu Vallilan ammattikoulun entisiin tiloihin. Säätiöllä on Vallilassa kolme isoa kiinteistöä kuvataiteilijoille, joita nyt on erikokoisissa työhuoneissa yli sata. Pekan vuokraamissa 50 neliön tiloissa passaa maalata, huoneessa on isot ikkunat ja katto korkealla.

Kun astuimme ovesta sisään, tervehti meitä pienten maalausten (kooltaan 25*30 cm) rivistö. Pekka sanoi, että ne ovat kokeellisia töitä, niitä hän on tehnyt aina välillä usean vuoden ajan, mutta niitä ei ole viety vielä mihinkään näyttelyyn. Värimaailma on näissä pikkutöissä runsaampi ja kontrastit suuremmat. Peremmällä on esillä sitten isommat, monokromaattiset työt. Yritimme Pekan kanssa miettiä, mikä olisi sopiva synonyymi monokromaattiselle, mutta ei se ihan yhdellä sanalla taida onnistua. Toissään käytetään yhtä väriä, jonka kylläisyyden muutokset ja vaihtelut saavat aikaan halutun vaikutelman. Teos elää riippuen katselukulmasta ja valon suunnasta. Kontrasteja ei ole paljon. Isojen töiden koko on tyypillisesti 160*160 cm, mutta onpa juuri nyt työn alla yli 2 m kanttiinsa oleva kangas.

Katsaus kymmenen vuoteen

Vuonna 1998 Pekka valmisteli näyttelyä Osloon, osana paikallisen taitelijaliiton näyttelyä. Muistellessaan menneitä mieleen on jäänyt, että itse tilat ja vastaanotto oli hyvä, mutta kaupallinen puoli jäi heikommalle. Suomen taidemarkkinat ovat sen verran vaatimattomat, että kovin harva maalari voi elää pelkästään taiteellaan. Nyt Pekka on viisivuotisella taitelija-apurahalla, joka mahdollistaa täysipäiväisen taiteen tekemisen. Niinpä jokainen myyty teos on tärkeä lisä toimeentulossa. Muistamme jo edellisestä jutusta, että myös Pekan elämäkumppani Irmeli Hulkko on maalari. Niinpä perheen sisältä ei mesenaattia löydy. Poika Viljo on juuri Helsingin kuvataidelukiossa, vaikka vanhemmat eivät millään tavalla ole poikaa pakottaneet seuraamaan jäljensä. Jossain vaiheessa poika oli sanonutkin, ettei kyllä taiteilijaksi ala, mutta kun ystäväpiiriin nyt kuuluu

eri taiteilijaperheiden lapsia, niin ei se valinta varmaan vaikea hänelle sitten ole ollut. Ennen taiteilija-apurahaa Pekka mm opetti ensimmäisen ja toisen vuosikurssin arkkitehtiopiskelijoille kuvataidetta, joka takasi taiteen myynnin lisäksi toimeentulon.

2000-lukuun mahtuu seitsemän yksityisnäyttelyä ja kahdeksan yhteisnäyttelyä Suomessa sekä kaksi yhteisnäyttelyä ulkomailla, Pekingissä Kiinassa 2006 ja USA:n Pohjois-Carolinan Charlottessa 2004. Charlottessa hän oli kutsuttuna taiteilijana kansainvälisessä taitelijareidenssissä. Helsingissä oli ollut kansainvälinen taiteilijakokous ja silloin amerikkalaiset edustajat olivat vierailleet Vallilan taiteilijataloissa ja tutustuneet Pekan töihin ja innostuneet niistä niin, että kutsuivat hänet sitten rapakon taakse. Pesti oli huoleton sen vuoksi, että kaikki kulut katettiin kutsujen puolesta, eikä omaa rahaa tarvinnut käyttää tähän matkaan. Tiloissa oli viisi muuta amerikkalaista taiteilijaa. Haastattelupäivänä on juuri selvinnyt tämänkertaisen vuoden 2008 USA:n presidentinvaalien historiallinen tulos, pääsihän valtaan ensimmäinen musta presidentti, demokraattien riveistä. Pekka muisteli olleensa juuri vuoden 2004 vaalien aikaan siellä. Paikalliset kollegat olivat miettineet, että miten saisivat nuoret innostumaan vaaleista. Sitten he olivat todenneet, että paikalliset nuoret ovat niin konservatiivisia, ettei niiden aktivointi kannattaisi tuloksen kannalta, koska kollegat halusivat demokraatin presidentiksi. Pekka miettiikin, että nyt heille pitäisi varmaan lähettää onnitteluviesti. Charlotten näyttely oli McColl Center of Visual Artissa.

Pekingin näyttelyssä sattui sitten harmittava onnettomuus, kun maalauksia kuljettanut rekka ajoi kolarin ja juuri Pekan viidestä teoksesta neljä työtä vahingoittui niin pahoin, että esille voitiin laittaa sitten loppujen lopuksi vain yksi työ. Polar Northern Art -niminen näyttely oli Pekingin yliopiston yhteydessä olevassa kansalliskirjastossa, jossa oli ollut isot tilat. Mukana oli kaikkiaan yhdeksän taiteilijan teoksia, mukana myös Irmelin maalauksia. Näyttely pääsi mukaan myös paikallisiin uutisiin.

Nepalin matkat ovat sitten jääneet, koska ensin siellä tapahtui kuningasperheen sisäisen massamurha, sitten tulivat maailmanlaajuiset kiristykset lentoliikenteessä USA:n World Trade Centerin tuhojen vuoksi ja sitä seurasivat maan sisäiset levottomuudet. Nyt voisi olla mahdollista pitkästä aikaa miettiä uutta matkaa sinne.

Taiteen markkinat

Keskustelemme myös miten taiteilija kehittyy, pitääkö uudistua vai voiko oman tyylinsä pitää pitempään. Pekalla oli varma mielipide, että tyylin muutos voi ehkä lisätä kiinnostusta ja näkyvyyttä julkisuudessa esim. lehtikritiikeissä, mutta taiteilijan näkökulmasta tyyli kehittyy ja syvenyy vuosien aikana, eikä tyyliä pidä vaihtaa liian usein, muutoin sitä taiteellisesti parasta työtä ei ole ehtinyt tehdä. On esimerkkejä kansainvälisistä kuuluisista taitelijoista, joiden työt ovat parhaimmillaan 30-40 vuoden työrupeaman jälkeen. Omaperäisyys ja tunnistettavuus ovat enemmän markkinapuolen termejä, jotka eivät aina istu yhteen taiteen kanssa. Toisaalta keskustelimme, että taiteilijan on itse oltava aktiivinen ja myydä tuotantonsa, ja siinä suomalaiset tuntuvat olevan hyvin huonoja. Se turha vaatimattomuus ei näillä taidemarkkinoilla auta.

Puhuimme myös, että milloinkahan nykyiset optio- ja osakemiljonäärit alkaisivat tukea taiteita ja kulttuuria. Tämä itsekäs aika ei tunnu tuottavan niitä mesenaatteja, joiden avulla kautta vuosisatojen taiteilijat ovat voineet keskittyä työhönsä.

Tavalliselle taiteenkeräilijälle on kehitetty taiteen lainaus, jolla teoksen saa vuokrattua kotiinsa. Siinä voi katsella maalausta kotona oikeassa ympäristössä ilman että on sitoutunut isolla summalla työhön, josta sitten lopuksi ei pitäisikään. Jos taulun sitten haluaakin pitää, maksetut vuokrat katsotaan osamaksusuorituksina ja saman summan maksamista voi jatkaa, kunnes työ on kokonaan maksettu. Kyseessä on ihan kuin koroton osamaksu niin, että kaupan voi purkaa. Pekka mainitsee esimerkkinä, että jos teos kokonaisuudessaan maksaisi 2000 euroa, niin 80 euron kuukausimaksulla sen saisi lainaan ja kaikki erät suoritettuaan omaksi.

Päätämme juttelun, kun on aika hypätä viimeiseen 1A-ratikkaan, joka vie Pekan sitten Vallilasta Kapteeninkadulle saunaan.

linkit:
www.kuvataiteilijamatrikkeli.fi
www.taidelainaamo.fi

Mikko Vesterinen

JÄSENTUOTTEET 2008

Seuran logolla varustetut tuotteet

Pöytäviiri	25,00 €
Ulkoviiri	
– lyhyempi	50,50 €
– pidempi	85,00 €
Hopeinen rintamerkki	14,00 €
Hopeinen pinssi	8,50 €

CD-levyt

Vili Vesterisen parhaat 12,00 €

Vaatteet

Vesteristen lippis	10,00 €
Vesteristen T-paita	10,00 €

Sukujulkaisut

UUSI SUKUKIRJA:

Justiina Westerinen: W/Vesterisiä 1500-2003. Helsinki 2007. 30,00 €

Justiina Westerinen: Konstan Kronikka – 450 vuotta Westerisiä. Helsinki 2001. 20,00 €

Sukuseura: Entisajan elämää Kuuterselän kylässä Halikko/Lappeenranta 2008. 8,00 €

VAIN MUUTAMIA KAPPALEITA JÄLJELLÄ !

Heikki Vesterinen: Nimihistoriallinen tutkielma. 3,00 €

Eero Vesterinen: Polvesta polveen 3,00 €

Arvo Vesterinen & Heikki Vesterinen & Eero Vesterinen: Sylvesteristä Vesteriseen 3,00 €

Hans Molander & Jaakko Vesterinen & Justiina Westerinen: Vesteristen Sukuseuran 25-vuotishistoriikki 3,00 €

Tiedustelut ja tilaukset

Jorma K. Vesterinen, Taimenpolku 12, 54915 Saimaanharju
puh. 040-550 8411,
e-mail: jormavesterinen@luukku.com

Kaikki tiedot löytyvät myös netistä osoitteesta: www.vesterinen.net

Uusi kirja julkaisusarjaamme

Sukuseura on julkaissut kesällä 2008 kirjasen ”Entisajan elämää Kuuterselän kylässä”.

Kirja perustuu Joonas Vesterisen (1893 - 1980) muistiin merkitsemiin asioihin. Hän on kuvannut varsin elävästi elämänmenoa entisajan kotikonnuillaan.

Lyijykynällä alunperin ruutuvihkoon on merkitty asioita mm. Kuuterselän asukkaista, liikenneoloista, synnintekijöistä, kärejätutuista ja häiden vietosta. Kirjan lopussa on henkilöluettelo ja kartta Kuuterselän taloista 1900-luvun alussa.

Tässä luettavassa ja mielenkiintoisessa kirjasessa riittää lukemista Vesteristen lisäksi muillekin tuon ajan kylässä vaikuttaneille ja asuneille suvuille, niin Harjuille, Hyteille, Launiaisille, Kakeille, Kirjavaisille, Kokeille, Määttäisille

Kunnianosoitukseksi menneille sukupolville ja koko Kuuterselän kylälle ovat tämän teoksen luettavaksemme toteuttaneet Joonas Vesterisen perillisten puolesta Riitta Nieminen os. Vesterinen Halikosta ja serkkunsa Jorma K.Vesterinen Saimaanharjulta. *Entisajan elämää Kuuterselän kylässä* on Vesteristen Sukuseuran kustantamista julkaisuista nro 11. **Kirjan hinta on 8 €** ja saatavana tilaamalla, kuten muitakin julkaisujamme ja tuotteitamme. Suosittelemme!

Kymmenottelija Matti Vesterinen

Antiikin olympialaisissa käytiin arvokkaimpana urheilumuotona viisiottelua, jossa lajit olivat kiekko, keihäs, stadionin juoksu (192,27m), pituus ja paini. Tämä ottelu on ollut myös nykyaikaisten olympialaisten kuninkuuslajin, kymmenottelun, esikuvana. Ateenan välíkisoissa 1906 viisiottelu tapahtui vielä antiikin ihanteiden mukaisesti. Vuoden 1912 Tukholman kisoissa mukana oli uudenmuotoinen viisiottelu, lajeina kiekko, keihäs, 200m, pituus ja 1500m. Tämän mukaisesti viisiottelussa urheiltiin aina vuoden 1924 Pariisin olympialaisiin asti.

Tukholmassa oli kuitenkin mukana jo kolmipäiväinen kymmenottelu, jossa lajijärjestys oli myös erilainen tämänpäiväiseen otteluun verrattuna. Tukholman jälkeen siirryttiin kaksipäiväiseen kilpailuun ja Suomessakin ensimmäiset mestaruudet jaettiin nykyisin lajein vuoden 1915 Kalevan kisoissa. Ja tässä järjestyksessä se ottelu etenee: 1. päivä: 100m, pituus, kuula, korkeus, 400m; 2.päivä: 110m aidat, kiekko, seiväs, keihäs ja 1500m.

Yksi 2000-luvun varmoja Suomen mestaruuskisojen kymmenottelijoita on nykyisin Esbo IF:ä edustava 28-vuotias Matti Vesterinen. Haastattelimme Mattia lokakuussa 2008.

Matti on syntynyt Helsingissä, mutta kuten monen pääkaupunkiseudun asukkaankin, niin hänenkin vanhempansa ovat muualta kotoisin, Helena-äiti pääkaupunkiseudun lähiympäristöstä ja isä Reino Suonenjoelta. Suonenjoen mummola tulikin perheen pojille tutuksi kesäisin, siellä vietettiin välillä pitkiäkin aikoja. Se ei ole varsinaisesti maaseudulla, mutta suonenjokelaiseen tapaan pihamaalta löytyi kuitenkin mansikkamaa, jonka antiimia Matti muisteli aina nauttineensa. Ukin veli Eelis asui myös samassa paritalossa, mutta hänestä muistot olivat hatarammat, koska hän kuoli 80-luvun puolella. Ukki Reino oli taksinkuljettaja ja mummo Maria sairaanhoitaja. Ukki on jo kuollut, mutta mummo elää vielä samassa talossa yli 90-vuotiaana. Myös ukin veljen leski Aini elää siellä, hankin saavuttaneena 90-vuoden ikäpaalun. Matti kuuluu siis Savon haaran Vesterisiin.

Lapsuusajan Matti vietti Myllypurossa ja Kulosaareissa, joissa

ala-asteen koulut olivat, yläasteen hän kävi Vuosaaren Tehtaanpuiston urheiluluokalla. Myllypuron ala-asteen opettaja innosti perheen pojat urheilun pariin. Paikallinen urheiluseura Mellunmäen Kontio ei ollut suuren suuri, siihen kuului kymmenkunta poikaa, mukana myös Matti kolme vuotta vanhemman isoveljensä Jussin kanssa. Kilpailuja riitti, juostiin vaikka taloa ympäri, jos varsinaisella urheilukentällä ei oltu. Kun isoveljet olivat 3 ja 6 vuotta vanhemmat, joten hyviä kirittäjiä löytyi lähipiiristä. Välillä Matti harmitteli, kun oli syntynyt syyskuussa ja sai näin antaa samanikäisille pojille tasoitusta monta kuka.

Vanhemmat tukivat lasten yleisurheiluharrastusta, mutta mitään pakkoa ei koskaan ollut. Matti opiskeli lapsena myös viulunsoittoa, mutta se jäi urheiluharrastuksen jalkoihin. Samoin kävi tennikselle, se sai väistyä mieluisamman yleisurheilun tieltä. Urheilu ei kuitenkaan haitannut opiskelua, Ressun luki-oon mentiin 9,7 keskiarvolla. Resson ja Reserviupseerikoulun jälkeen opinnot jatkuivat Teknillisessä Korkeakoulussa Otaniemessä, josta hän valmistui tietoliikennealan diplomi-insinööriksi vuonna 2006. Ala oli helppo valita, kun vanhemmat veljetkin olivat menneet saman koulun läpi.

Opiskeluaikana kymmenottelun harjoittelumäärät olivat suurimmillaan, yksi harjoitus saattoi kestää neljä tuntia ja viikossa harjoituksia oli enemmän kuin siinä päiviä. Vuodesta 2002 alkaen Matti onkin ollut kymmenottelun SM-kisoissa aina kymmenen parhaan joukossa. Paras sijoitus on vuoden 2005 Porin SM-kisojen neljäs sija omilla ennätyspisteillä 7124. Tehokkaimpaan aikaan hänellä oli jokaiseen lajiin oma valmentaja, ja joidenkin kanssa tehdään vielä konsultointia. Tällä hetkellä Matilla on yksi valmentaja, mutta hänen roolinsa on kuitenkin vähentynyt. Valmentajan kanssa tehdään hienosäätöä, varsinaisen harjoitusohjelman hän tekee itse. Vuoteen 2000 asti Matti edusti Viipurin Urheilijoita, sen jälkeen seurana on ollut Esbo IF.

Nyt Matti työskentelee Nokian tuotekehityksessä, eikä samoihin harjoitusmääriin jää aikaa, vaikka hän korostaakin, että harjoitukset on pystynyt sijoittamaan kalenteriin ja työnantajan puolelta hänelle on riittänyt hyvin ymmärrystä eikä ongelmia ole ollut. Harjoitukset hän tekee arkipäivinä aamuisin klo 7 jälkeen, jolloin töihin pääsee viimeistään klo 10. Nuorempana ja opiskeluaikoina tehty harjoittelumäärä on antanut niin hyvän pohjan, joten määrän vähennys ei vaikuta ratkaisevasti tulokuntoon. Kymmenottelijallehan niitä harjoitettavia lajeja riittää, joitakin harjoitellaan kerran viikossa, toisia joka viikko ja jääpä varsinkin heittolajit kokonaan lämpimälle kaudelle, jolloin harjoittelun voi tehdä ulkona. Harjoitukset tähtäävät siihen, että ottelun kokonaispaketin ja pistemäärän saisi maksimoitua, joten se vaatii myös suunnittelua ja tasapainoa.

Yksittäistä lajia ei voi hioa liikaa (tai siitä ei ole hyötyä), koska perusvarmuus pitää saada kaikkiin lajeihin. Matti pitääkin suurimpana vahvuutenaan tasaisuutta, mikä näkyy myös siinä, että pistemäärät ovat viime vuosien kisoissa pysyneet reilun 200 pisteen sisällä.

Tämänhetkiset ennätykset

Laji	100 m	Pituus	Kuula	Korkeus	400m
	11,32 s	7,00 m	13,27 m	190 cm	51,17 s
Laji	110m aidat	Kiekko	Seiväs	Keihäs	1500m
	16,00 s	41,12 m	4,85 m	53,73 m	4.34,60 min/s

Matin vanhemmilla, nykyisin äidin hallinnassa on asunto Ranskassa Evianissa, jossa perhe kävi aina kerran pari vuodessa. Niinpä on luonnollista, että Matti opiskeli koulussa ranskaa ja aloittaa joka kevät ensimmäisen harjoitusleirinsä ja -kilpailunsa huhtikuussa Ranskassa. Ranskalaiseen elämään ja kulttuuriin hän on päässyt paljon syvemmälle sisälle, kun osaa kielen. Matti tunnustaakin olevansa Ranska-fani. Ranskankieliset uutiset Matti lukee joka päivä netistä. Isoveli, keskimääräinen perheen kolmesta pojasta on jopa päätenyt Pariisiin patenttialan töihin, hankin oli tosin ensin Nokian palveluksessa. Nokia on muuten vanhimman veljen Jannen työpaikka. Vanhin veli on tehnyt myös sukututkimusta perheen molempien vanhempien juurista.

Yksityiselämässä tämä vuosi on merkinnyt yhtä merkkipäätöstä, kun maaliskuussa Matti meni pitkäaikaisen tyttöystävänsä kanssa naimisiin. Kun utelen kiinnostuksesta tehdä töitä Ranskassa, Matti kertoo, että kansainvälinen työ on ollut perheessä keskustelun alla, mutta mitään päätöksiä ei ole tehty, todennäköisesti kohdemaaksi olisi kuitenkin joku muu, koska vaimo ei osaa ranskaa. Lapsetkin tulevat varmaan jossain välissä perhekuviin mukaan, Matti paljastaa.

Kilpaurheilun-ura jatkuu ainakin kauden 2009 ajan, silloin Kalevan kisat pidetään Matin kotikentällä Espoon Leppävaarassa ja siellä on tavoitteena oma ennätys tai ainakin 7000 pisteen ylitys. Tässäpä on meille, Vesterisen sukuseuran urheiluväelle haaste: kaikki kannustamaan ensi kesänä Mattia uuteen ennätykseen!

Matti Vesterinen (oik) tiukassa taistelussa 100 m kilpailussa Sami Itäin kanssa vuoden 2008 Kalevan kisoissa. (kuva vas. ylä).

Lähteet:
www.kymmenottelu.net
www.mattivesterinen.com

Mikko Vesterinen

TILAA UUSI SUKUKIRJA ITSELLE TAI LAHJAKSI

Sukuseuran uusi sukukirja ”W/Vesterisiä 1500-2003” ilmestyi vuonna 2007.

Tässä kirjassa on omina kohtinaan tiedot noin 7200 W/Vesterisestä eli noin 1000 henkilöä enemmän kuin edellisessä sukukirjassa. Kirjassa on mainittu henkilöiden kuolinsyyt ja myös alaikäisinä kuolleet lapset.

Kirjassa on esitetty Karjalan sukuhaara ja Savon sukuhaara omina kokonaisuuksinaan vuoteen 1944 saakka ja siitä eteenpäin kaikki yhdessä. Kirjaan on otettu mukaan myös pieniä kirjallisuudesta löytyneitä tietoja ja kuvia elävöittämään varhaisempaa historiaa. Kirjan lopussa on myös valokuvaite.

Kirjassa on mm. aiemmin puuttuneita Etelä-Savon sukuhaaran sekä Inkerin tietoja. Edellisten sukukirjojen virheitä ja puutteita on tässä kirjassa korjattu.

Kirjaa voi tilata Jorma K. Vesteriseltä hintaan 30 € ja postikulut (yhteystiedot tämän lehden takasivulla).

HALUTESSASI LIITTYÄ VESTERISTEN SUKUSEURAAN

OTA YHTEYS
SUKUNEUVOSTON JÄSENEEN

TAI
ILMOITTAUDU OSOITTEESSA
www.vesterinen.net/jaseneksi

JÄSENMAKSU 12 €

TILIT:

Sukurahaston tili:
SOP 541050-215576

Sukuseuran tili:
SOP 541050-414997

Mikko Vesterinen

”Tulevaa ei tulkituksi saa” - elämää 30-luvun Kuusamossa nuoren tytön silmin.

Huhtikuun 14 päivänä vuonna 1928 syntyi tyttö Kustaa ja Lydia Vesterisen perheeseen seitsemänneksi lapseksi. Siihen aikaan synnyttiin kotona, niinpä muut perheen lapset oli laitettu keväthangille hiihtämään. Tyttö sai kasteessa nimen Martta Elisabet, mutta aikuisena hän otti käyttöönsä nimen Elise. Tänä vuonna Elise juhlisti 80-vuotista taivaltaan mm sukuseuran kanssa Riian matkalla. Juhlan kunniaksi palasin hänen kanssaan takaisin lapsuuteen ja nuoruuteen, johon kuului osana myös sotavuodet, evakkoretket ja kahden veljen kaatumiset.

Perhe asui Kuusamon Soivionkylässä, Iijoen latvavesistöön kuuluvan Soivionjärven rannalla. Talo, joka on vieläkin asumiskunnossa, on vuonna 1895 rakennettu hirsitalo, aikoinaan kruunun torppa. Isoisä Israel oli syntynyt Suomussalmella vuonna 1851, jonne Israelin isä Ville oli taas muuttanut Iisalmelta. Suku liittyy Savon sukuhaaran Vesterisiin. Israel kuoli Elisen ollessa 2-vuotias, joten kunnan muistikuvaa hänestä ei ollut, mutta epäili, että hautajaispäivän hän mahdollisesti muistaa. Siihen aikaan ruumiit säilytettiin kotipuolessa riihessä, ja hautajaispäivänä arkuu avattiin vielä kerran pihamaalla, ennen kuin sitä lähetettiin hevoskyydillä viemään kirkonkylän multiin vajaan 30 kilometrin päähän.

Isoäiti Anna-Riitta on jäänyt kuitenkin mieleen, kuinka hän istui kammarissaan ja keitti väkevää kahvia uunin hiiloksellä. Siihen aikaan kahvi oli kallista, joten vanhoja sakkoja ei aina heitetty pois, vaan uusi kahvi keitettiin niiden päälle ja lisättiin tarpeen tullen hiukan uusia. Myös sikuria saatettiin käyttää kahvin jatkeena. Isoäiti kuoli vuonna 1937 Elisen ollessa 8-vuotias.

Lapsuuden huoleton aika

Nuorin lapsi on varmaan joka perheessä hieman erikoisasemassa, ja onnellisena Elise lapsuuden muistaa. Muut sisarusukset sanoivatkin häntä välillä lirkuttajaksi. Elämä oli toki nykymittapuun mukaan vaatimatonta, ellei jopa köyhää, mutta sellaista se oli muutenkin Pohjois-Suomessa. Pienissä pelloissa kasvatettiin

ohraa ja ruista, perunaa, sipulia ja nauriita. Muutama sarka oli heinää varten, mutta myös luonnonniityltä, vetisiltä soilta ja rimmeiltä niitettiin luonnonheinää talveksi lampaille, lehmille ja hevoselle. Myös koivunoksia kerättiin kerpuiksi. Metsistä saatiin mustikkaa ja puolukkaa sekä lähisoilta hillaa. Isoäiti kuivasi mustikat, puolukat survottiin saaviin ja säilytettiin talvisaikaan aitassa, hilla laitettiin lasipurkkeihin ja säilytettiin maakellarissa, tai ”kuopassa” kuten siellä sanottiin. Järvi oli kalaisa, siikaa ja muikkua suolattiin puisiin saaveihin. Jonain 30-luvun vuotena oli ollut katovuosi, joten leipään piti pannaan pettua. Elise muistaa aitan ylisiltä isot levyt, joita pettuhuhmareissa sitten hienonnettiin jauhojen sekaan. Onneksi naapureihin saattoi myös luottaa ja Vihtaniemen Antti Kustaa-isän kertoman mukaan lainasi jauhoja pahimpaan hätään. Jotain kertoo elämän hienoisesta parantumisesta, kun isän sisko Jenni poltti joskus sotien jälkeen pettuhuhmareet, ehkä ne olivat liian kipeitä muistoja tai hän vain ajatteli, ettei niitä enää tarvita.

Lapsuuden ehdotonta herkkua olivat naurishaudikkaat. Kun ohra ja ruis syksyllä puitiin, niin riihi lämmitettiin ja jyvät kuivattiin siellä. Riihen nurkassa oli tulisija ja sinne nauriit laitettiin hiiloksellä kypsymään. Sinne pimenevässä syysillassa lapset juoksivat katsomaan, joko nauriit olisivat kypsiä. Yksinkertaiset makunautinnot ovat tunnetusti parhaita! Yleensä aamuisin syötiin velliä tai puuroa ja illalla oli perunoita ja laskisooisia tai voikastiketta. Suolakalaa keitettiin usein perunoiden päällä. Syksyllä osa lampaista ja vasikoista teurastettiin ja säilöttiin suolaan. Makkaraita ei koskaan tehty, mutta veri käytettiin kyllä hyödyksi lättyinä ja palttuna. Keväällä suolatut lihat nostettiin pirtin eteläseinustalle kuivumaan, näin saatiin kuivalihaa, joka kesti hyvin kesään asti. Sipulia oli myös aina kuivamassa uunin pankolla. Rakkaus sipuliin on säilynyt vuosien läpi, Elise tunnustaa laittavansa aina moninkertaisen määrän sipulia ruokiin verrattuna ohjeeseen.

Pirtti sijaitsi talvitien varressa, joten eteläkuusamolaiset ajoivat hevostietä kirkonkylään talon kautta. Välillä pirtin lattialla saattoi olla yöpyjiä runsaastikin. Myös kiertelevät romanit olivat silloin tällöin yövieraina. Varsinaiset kaupamiehet, ”laukkuryssät”, jotka myivät kankaita, nappeja ja rullalankaa, olivat harvinaisempia kulkijoita. Omien lampaiden villastahan saatiin kehrättyä villalankaa ja Elise muistelee kehränneensä ruki-

la lankoja jo alle kymmenvuotiaana. Kustaa-isä osasi tehdä myös huovikkaita lapsille. Muutenkin isä oli kätevä käsitään, hän teki itse puusta niin työkalut, veneet kuin rakennukset.

Kylän kansakoulu oli järven toisella puolella ja sinne joko soudettiin veneellä tai kierrettiin hieman pitempää reittiä maitse ja talvella hiihrettiin suoraan järvenselän yli. Elise oli oppinut lukemaan jo ennen koulun aloitusta vanhempien sisarusten myötä. Kesän 1939 Elise muistaa siitä, että kun he olivat olleet isän kanssa niityllä, hiiren pesiä ja poikasia oli ollut joka paikat täynnään. Jo silloin Kustaa-isä oli lukenut luonnon merkkejä ja ennustanut, että sota tästä vielä tulee. Syksyllä veljet Eemil, Ville ja Toivo saivatkin sitten kukin erillisen kutsun kirjeitse ylimääräisiin kertausharjoituksiin. Koulu jatkui kuitenkin vielä ja kun Soivioon sijoitulle sotilasosaostolle näytettiin Juurakon Hulda elokuva, niin koulun opettaja, Törmäsen Hulda sai luvan viedä myös lapset katsomaan elokuvaa. Ensimmäinen elokuva jäi lapsille pysyvästi mieleen.

Talvisota ja välirauha

Eräänä aamuna Mannisesta tuli viestin, että on lähdettävä evakkoon. Isä piilotti osan tavaroista heinälattoon, mukaanhan tavaraa ei saanut paljoa ottaa. Äiti, Laina-sisko ja Elise menivät Soivioon, josta he pääsivät kuorma-autoon avolavalla Kuoliolle. Siitä matka jatkui sitten Pudasjärvelle. Se, mitä omaan reppuun tuli mukaan, ei ole jäänyt mieleen. Osa tavaroista jouduttiin jättämään jälkeen ja ne luvattiin toimittaa myöhemmin, mutta sille tielle ne jäivät. Isä ja Lempi-sisko ottivat lehmät mukaan määränpäpänsä Pudasjärvi. Vaikka sen ajan lehmät olivat tottuneet kulkemaan metsälaitumella, niin kovissa pakkasissa joidenkin utareet jäätyivät ja ne jouduttiin lopettamaan tai luovuttamaan Kansanhuollolle. Perille saapui Elisen muistin mukaan kolme lehmää. Perheen vanhin tytär Olga oli jo muuttanut kotoa Suomussalmelle ja siellä hän jäi monen muun suomussalmelaisen tapaan kuukaudeksi venäläisten motiin, joka onneksi saatiin sitten purettua.

Evakkopaikka oli metsäkylässä, eikä perille ollut tietä, joten loput 20 km istuttiin hevosen reessä. Ensimmäisessä talossa ei oltu kovin kauaa, lähellä oli joku autiotalo, johon perhe asettui. Tupa oli mäen päällä ja alhaalla oli lähde, josta he hakivat veden. Pirtti oli vetoisa ja kylmä, vesi jäätynyt yöllä oven suussa olevassa saavissa. Sellainen mielikuva talvisodan evakosta jäi, ettei heistä erityisemmin pidetty

kylällä, eikä vierailuja tehty kylän muihin taloihin. Ruokaksi saatiin perunoita ja lantuja, välillä ne saattoivat olla paletuneita. Kansanhuollosta saatiin jotain tavaroita ja vaatteita. Sokeri oli mennyt kortille jo aiemmin syksyllä. Elise muistaa selvästi vieläkin ensimmäisen sokerikortin. Sodan aikana sokeria sai kilon henkilöä kohden kuukaudessa. Myös kahvi meni lokakuussa kortille ja tilalla käytettiin korviketta ja sikuria. Talvisodan päätyttyä maaliskuussa 1940 kesti kuitenkin pari kuukautta, ennen kuin päästiin palaamaan kotiin. Koska talo oli kauempana maantiestä, niin se säilyi tuholta; suurin osa kylän taloista oli poltettu - talvisodan alkaessa suomalaiset poltivat itse rakennukset, etteivät ne jäisi hyökkäävän vihollisen hyödyksi. Ville-veli haki Elisen kirkonkylältä pyörällä, hän sai istua tarakalla.

Kaikki kolme sotaan joutunutta veljeä palasi onneksi kuitenkin kunnossa kotiin. Välirauhan ajasta ei elämästä jäänyt hirveästi mieleen. Uusi iso rotulehmä saatiin ja Elise muistaa kuinka äiti oli taluttanut lehmää ympäri pihaa, jotta se kotiutuisi kunnolla.

Jatkosota

Jatkosodan aikana perhe asui Soiviossa, eikä evakkoon tarvinnut lähteä. Desantteja kuitenkin tiedettiin liikkuvan, ja muutaman kymmenen kilometrin päässä Lämsänkylässä yksi perhe joutuikin niiden uhriksi. Samoin Hossasta Murtovaaraan matkalla ollut, lottia kuljettanut auto ajoi miinaan ja naiset menehtyivät. Eemil-veli huomasi lomallaan yhden desantin, kun Raakunnivan kohdalla joku oli pyytänyt venettä, eikä sitä kautta kukaan paikallinen olisi liikkunut. Veli kertoi tiedot kylässä olevalle sotilasjoukolla, joka sitten pelotteli ampumalla desantit pois. Yksi haavoittunut desantti kuitenkin antautui itse järven toisella puolen Lehtomannisessa suomalaisille.

Miesväen ollessa rintamalla piti tyttärien olla isän mukana myös halkometsällä. Elise muisteli, kuinka kuorma tehtiin metsässä ja sitten hän Laina-siskon kanssa ajoi kuorman aina kotiliiterin eteen ja purki sen siellä. Kerran hevonen oli kääntynyt jossain mutkassa liian nopeasti ja kuorma oli kaatunut kesken kaiken, niinpä tytöt saivat kaksistaan punnertaa puut takaisin kuormaun.

Heinäkuussa 1942 pappi Antti Poukkula toi suruviestin taloon, Ville-veli oli kaatunut 7.7. Suomussalmen Longalla. Venäläinen vankiosasto rakensi siellä maantietä ja neljä vankia karkasi, vei vartijoina olleen Villen ja toisen miehen aseet ja teloivat miehet niin,

että Ville kuoli illalla saamiinsa vammoihin. Hautajaisista on jäänyt mieleen se, että tytöt lauloivat Kodin kynttilät -laulua mennessään kirkonkylälle hautaamaan veljeään. Haudalla oli ammuttu kunnialaukukset. Myös Toivo-veli haavoittui konekiväärin luodeista vuonna 1943, mutta selvisi kuin ihmeen kaupalla hengissä ja vain pienillä naarmuilla.

Sota-aika ei ollut pelkkää murhetta, kun joku tuli sodasta lomalle, niin silloin kokoonnuttiin aina yhteen, laulettiin lauluja ja soitettiin gramofonia ja saatettiinpa pistää tanssiksikin. Etenkin mummolaan, Raakkulaan, kokoonnuttiin. Myös saarella istuttiin nuotiolla ja paistettiin ruislättyjä. Sota-ajan lauluista mieleen jäivät etenkin Elämää juokshaudoissa, Liisa pien, Äänisen aallot, Kaunis on luoksesi kaipuu ja Pienet kukkivat kummut sekä Kaarina.

Jatkosodan aikana myös saksalaiset tulivat Kuusamoon. Sänkikankaalla oli iso vankileiri, ja sinne vangit rakensivat Taivalkoskelta rautatien. Rautatie jouduttiin sitten purkamaan, kun rauha sovittiin Neuvostoliiton kanssa. Koska vankileiri oli kirkonkylään menevän tien varrella, muistaa Elisekin käyneensä katsomassa pari kertaa vankileiriä ja siellä olevia venäläisiä. Aita oli ollut hyvin korkea ja tupakkaa vangit olivat pyytäneet. Saksalaiset myös kiersivät taloissa ja toivat joskus mukanaan tummaa vuokaleipää, ”junttaleipää”, ja marmeladia. Soiviossa saksalaisten kanssa välillä tanssittiinkin. Alppikengät rautoineen jäivät Eliselle mieleen. Jollakin oli huuliharppu ja hän soitti sitä. Siinä vaiheessa aseveljiin suhduttiin myönteisesti, vaikkei mitään romansseja Elise muistanut Soivion kylällä olleen. Välillä idästä Kiestingin puolelta kuului sodan ääniä. Myös pommikoneiden lentoa seurattiin, kun ne lensivät itään ja sitten kun ne tulivat takaisin, laskettiin palaavien koneiden lukumäärää.

Ville-veli oli ollut lähikylien postinkuljettajana ja sota-aikana pesti periytyi Lempi-siskolle. Kerran molemmat vanhemmat sisaret olivat sairana ja niin Elise lähti sitten postin hakuun Kuusamon kirkonkylälle. Hiihtämällä mentiin lähes kolmenkymmenen kilometrin päähän, siellä oli vähän ihmetelty, ettet taida olla täysikäinen, mutta kun muutakaan vaihtoehtoa ei ollut, niin posti annettiin hänelle kuljetettavaksi. Takaisin tullessa hän törmäsi ammuttuun saksalaiseen lähellä Sänkikangasta järven rannassa. Tarmokas tyttö ei tästä säikähtänyt, vaan hiihti maantien varteen ja pysäytti paikalle osuneen saksalaisen kuorma-auton ja viittilöi miehen paikalle. Automies oli kädestä pitäen kiitellyt Eliseä teosta.

Toinen lähtö

Kun venäläisten kanssa tehtiin lopulta aselepo, jouduttiin saksalaisten kanssa Lapin sotaan. Syyskuun 8. 1944 tuli määräys evakkoon lähdöstä, tällä kertaa paikkana oli Haapaveden Karsikkaan kylä. Äiti, veljen vaimo Maija ja tämän tytär Sirkka menivät Soiviosta auton kyydissä ja Elise lähti Laina-siskon ja isän kanssa viemään lehmä ja hevosta. Elise muistaa katso-neensa yhdessä Lainan kanssa Sillan mutkassa kotiin päin ja puhuneensa, että mahdetaanko takaisin enää tulla. Matkareitti kulki Murtovaaran, Irnin, Puolangan ja Utajärven kautta evakkopaikkaan. Lehmät piti aina välillä lypsää, osin maito jouduttiin heittämään menemään, joskus osa pystytettiin antamaan suomalaisille sotilaille. Saksalaiset olivat antaneet suomalaisille aikaa Pohjois-Suomen tyhjentämiseen 15.9.1944 asti. Haapavedellä majoituttiin talon yläkertaan. Lokakuussa tuli suru-uutinen, Toivo-veli oli kaatunut Kemien valtaustaistelussa saksalaisia vastaan. Hän haudattiin väliaikaisesti Ouluun ja siirrettiin seuraavana kesänä Kuusamon sankarivainajien hautaan. Peräytyessään pohjoista kohden saksalaiset polttivat Kuusamon kirkonkylän ja suuren osan Lapin taajamien ja tienvarsien taloista. Vesterisen talon onneksi koitui taas sen verran kaukainen sijainti maantiestä, joten se oli kunnossa ja muu perhe sai palata kotiin. Sodan jälkeen saksalaiset olivat vuosikymmenet huonossa huudossa Pohjois-Suomessa.

Kauaa ei Elisekään ollut Haapavedellä evakossa, vaan hän lähti Kemiin Hirvonsalon perheeseen lapsenhoitajaksi. Kun Eemil-veli saatteli Eliseä Oulaisten rautatieasemalle, sanoi hän lähtiessään: jos siellä on paha olla, tule takaisin. Mutta sille tielle hän sitten jäi, vaikka kävikin Kuusamossa aina vierailmassa vanhempien ja sisarusten luona. Paljon elämää nähneenä, eri maailman kolkkia kiertäneenä virkeä 80-vuotias Elise viettää eläkepäiviä Helsingissä. Hän halusi kertoa elämänfilosofiansa Omar Khaijamin sanoin:

Kun mennyt mennyttä on, jäänyt taa ja tulevaa ei tulkituksi saa niin ilomielin elä - älä mieti, mitä on ollut, mikä odottaa

HIEKAN AATU KEITELEELTÄ

Keiteleen Hamulassa vaikutti 1800-luvulla tunnettu persoona "Hiekan Aatu", Adam Vesterinen (s.18.2.1834). Olavi Pasanen on lähettänyt Vesteristen Viestille isoisänsä Adam Pasanen (s. 1870) kertomia tarinoita "Hiekan Aatusta". Pasanen oli mummonsa puolelta Vesteristen serkku ja Hiekan lähinaapurin Jauhialan talon poika.

AATU JÄNISMETSÄLLÄ

Kerran oli Hiekaan tulossa vähän hienompaa väkeä kirkonkylältä. Talossa oli varauduttu vieraisiin, pantu parasta pöytään ja pukeuduttu parhaimpiin, paitsi Aatu. Hän odotteli vieraita rapusilla istuen rihlakko vierellään ja mehtuuvaatteet päällä, kuten hän emännälle ilmoitti. Oli kuulemma unihuppiainen sanonut, että tänään on otollinen metsästyspäivä ja metsänemännälle eivät pyhävaatteet kelpaa.

Vieraat tulivat ajallaan, Aatu rupesi osoittelemaan metsään ja eikös vain ampunutkin herrasväen noustessa kieseistä. -Mitäpä Aatu ammuut, kun ei mitään näkynyt? -Ei siellä vielä näkynyt, mutta on sillä luodilla aikaa etsiä. Mentiin tupaan, tarinoitiin ja nautittiin pöydän antimia. Oli mennyt jo hollin aikaa, kun Aatu käski renkiään: -Mene ja katsele riihen tausta. Kiitä metsän emäntää, jos hän on saalista antanut. Renki teki työtä käskettyä ja kotvan päästä hän tuli isoa jänistä roikottaen.

-Kyllä se luoti saaliin löytää, kun oikeat taikat tekee, tuumi Aatu vieraiden ihmetellessä.

Aatu halusi esiintyä myrrysmiehenä ja oli aamulla käynyt metsällä. Saaliin hän oli jättänyt riihihakaan ja siellä se odotti hakijaansa. 1800-luku oli sydänmailla vielä taikauskon aikaa ja tällaisista tempauksista poppaukon maine kasvoi.

KARHU LAKKASUOLLA

Lakka oli arvostettu marja myös entisinä aikoina. Hiekan Aatu ei itse marjoja poiminut, mutta naisväelle hän ilmoitti marjapaikat. Eräänä kesänä oli kuivuus vienyt suuren osan lakkasadosta. Aatu oli kuitenkin metsässä liikkeessaan löytänyt eräältä rämeeltä mainion marja-apajan. Sitä hän kävi katsastamassa ja oli koko kesän jutellut, että nyt on vihainen karhu pesiytynyt Hamulan maisemiin pentueensa kanssa. Sellainen karhu saattoi olla ihmisellekin vaarallinen, jos siihen törmäisi. Aatu ajatteli, että kylän naiset eivät uskaltaisi lähteä marjaan, kun vihainen karhu oli koko kesän vihellellyt ja hajotellut muurahaispesiä lähitienoilla. Honkia se oli myös kynsinyt mahtavilla käpälillään. Näin Aatu oli saanut akat pelon valtaan ja kontio oli kylän puheenaihe. Kylän paimenetkin arkailivat karjaa salolle viedessään. Hiekan paimenet hän oli taioillaan saanut vakuutettua, että heille ei vahinkoa tapahdu.

Tuli sitten heinäkuun loppupuoli ja Aatu lähti katsastamaan lakkasuota. Kun Aatu tuli suon reunaan, hän huomasi, että erään mökkiläisen akka tyttänsä kanssa oli löytänyt marja-paikan. Aatu tuumasi, että "kylläpä kohta akoille hatka tulloo". Aatu kävi kotonaan, otti mukaansa lammasnahkaturkin, jossa oli mustista lampaannahoista tehty sisävuori. Suon reunaan tultuaan hän käänsi turkin nurin, pani päähänsä mustan karvalakin ja kävi körmylleen suon reunaan ja alkoi vihellellä ja möristä. Eipä aikaakaan, kun tyttö suon takareunalla huusi äidilleen: "Kouko tulloo, kouko tulloo!" Kylläpä akkain helmat liehuivat vähän aikaa vilkkaasti, kun he kotiin pötkivät. Akoilta oli jäänyt vähin vajaat marjavakat suolle ja ne Aatu otti parempaan talteen. "Ei ne akat kuitenkaan olis niitä hakenna", hän kertoi emännälleen, joka pääsi selville, miten Aatu oli lakat saanut. Tämä tempu ei Aatun mainetta poppamiehenä lisännyt, mutta kertoi hänen nokkeluudestaan.

VÄLJÄHTYNYT PALOVIINA

Keiteleen Hamulan Hiekka oli rahdinajajien hevosten ja miesten ruokailu- ja levähdyspaikka 1800-luvulla. Rahtireitti kulki viittatietä Nilakan yli Taipaleen kylään ja edelleen Kuopioon. Nilakan tuulisen selän ylityksen jälkeen lämmin ruoka ja juoma maistui. Hiekassa valmistettiin myös paloviinaa, jota tarjottiin matkamiehille maksua vastaan. Hiekan Aatu oli myös perso viinalle. Emäntä tiesi Aatun taipumukset ja otti paloviinan polton jälkeen omaan kaappiinsa. Sieltä hän myi ryyppyä tarvitseville ja saattoipa sieltä saada matkaevästäkin. Joskus salaa Aatu kävi emännän kaapilla napsimassa ryyppyä ja täytti vajauksen vedellä. Kerran eräs matkamies moitti emännälle saamansa ryyppyn laatua. Emännän maistettua pullon sisältöä Aatu joutui tilille. Aatu puolustautui: "Paa, paa vastae tappurlakorikki, väljähtyyhä se, väljähtyyhä se." Aatulla oli lievä puhevika ja sanonta jäi kansan suuhun. Siihen aikaan korkit olivat puisia tai tappurasta kierrettyjä, kuten emännän pullossa oli.

KINKERIT HIEKASSA

Kolme oli vuodenkierrossa kovaa päivää rahvaan elämässä. Rokkariihä, kaskenviertoa ja kinkereitä karsastettiin ja vähin pelättiinkin, ainakin kinkereitä. Sattuipa 1880-luvulla, että Hiekan talon vuoro oli toimia kinkeripaikkana. Keiteleellä ei ollut vielä omaa kirkkoherraa, vaan Pie-lavedeltä käsin tulivat papit, lukkarit ja suntio pitämään lukusia. Pappia etenkin pelättiin, sillä lukutaidoton saattoi joutua pöydän alle tai muuten nolatuksi. Hiekan Aatu tuumi, että hän ei anna häpäistä itseään ja meni pappilaan kirkkoherran puheille. Papille hän tuumaili: -Kävisikö kirkkoherralle, ettei minua luetettaisi kinkereillä, kun minulla on tuo näkö huonontunna. Jos soppii, antasin teille pässin. Pappi rupesi Aatua torumaan: -Eihän se käy ollenkaan, kun kaikki kinkeriväki on luetettava ja kuulusteltava. Jos nyt kuitenkin sovitaan, että kuulustelen teiltä kristinoppia, kun näkö haittaa lukemista. Minä kysyn teiltä: -Montako olemusta Jumalalla on? Teidän pitää vastata: -Kolme. Aatu toisti: -Kolme. Sitten minä kysyn: -Mitkä ne ovat? Te vastaatte: -Isä, Poika ja Pyhä Henki. Aatu toisti: -Isä, Poika ja Pyhä Henki. Näin Aatu pelastuisi nolaukselta ja kirkkoherra saisi pässin.

Aatu kiitteli ja lähti kotiinsa. Koittipa kinkeripäivä Lukkari alkoi luettaa kylän väkeä. Hiekan Aatun poika Heikki oli livistänyt myös kinkereiltä pässiä viemään pappilaan. Heikki oli kertonut ystävilleen, että pässi lukee isän puolesta. Pappi piti lupauksensa ja alkoi kuulustella kristinoppia. Tulihan se isännän vuoro melko pian ja kirkkoherra kysyi: -Montako olemusta Jumalalla on? -Kolme. -Mitkä ne ovat? Aatu vastasi: -Isä ja, ja, ja, Pyhä Henki. Kirkkoherra kysyi topakasti: -Mihinkäs se Poika jäi? Aatu luuli papin tarkoittavan Heikki-poikaa ja hiljentäen ääntään sanoi: Sehän mänj sitä pässiä viemään. Näin Hiekan miesväki pelastui joutavista luetuskuulusteluista. Pappia ei naurattanut, mutta kyläläisissä asia herätti suurta hilpeyttä, kun se tuli tunnetuksi. Sanottiin, että Hiekassa pässitkin osaa lukea.

Terveisin Olavi Pasanen

SUKUNEUVOSTO 2007 – 2010

Puheenjohtaja:
Marketta Valkjärvi,
Impivaarantie 6, 17200 Vääksy,
Puh. 03-766 2280, 050-338 7342,
e-mail:
marketta.valkjarvi@salpaus.fi

Varapuheenjohtaja:
Juhani Vesterinen,
Upajantie 16 as 5, 25500 Perniö,
Puh. 02-735 1174
e-mail: juhanivesterinen@halikkoworks.com

Jäsenet:
Riitta Nieminen,
(rahastonhoitaja)
Majurintie 10, 25250 Märynummi
Puh. 02-7360 071
e-mail:
riittaa.nieminen@sposti.net

Jorma K. Vesterinen,
(myyntituotteet)
Taimenpolku 12,
54915 Saimaanharju,
Puh. 040-550 8411
e-mail:
jormavesterinen@luukku.com

Jorma A. Vesterinen,
(webmaster)
Tuhkalantie 3, 04330 Lahela,
Puh. 00-2756 356, 0400-609 045
e-mail:
jorma.vesterinen@kolumbus.fi

Justiina Westerinen,
(sihteeri)
Myllypadontie 7 C 11,
00920 Helsinki,
Puh. 09-342 2656 (k)
09-4313 6234 (t)
e-mail: justiina.westerinen@teak.fi

Mikko Vesterinen,
(matkavastaava)
Fleminginkatu 11 B 63,
00500 Helsinki
Puh. 040-8621 018,
e-mail:
mickomatias@gmail.com

Timo Vesterinen,
Porslahdentie 18 E 6,
00980 Helsinki,
Puh. 09-321 3496, 050-2471
e-mail:
timo.vesterinen@pp4.inet.fi

VESTERISTEN VIESTIN JAKELU

Lehti lähetetään sukuseuran jäsenille.
Muille tilaamalla ilmaiseksi niin kauan kuin painosta riittää.

Tilaukset:
Jorma K. Vesterinen, puh. 040-550 8411
Justiina Westerinen, puh. 09-342 2656

Painopaikka: Painotalo RePe Oy

ISSN 1457-8247

**MUISTITHAN ILMOITTA
MAHDOLLISEN OSOITTEENMUUTOKSEN !**

Kuvia matkaltamme Riikaan

